

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 185/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 4380/2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní sp. zn. 5Er/129/2012 o návrhu na zastavenie exekúcie takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bardejov v konaní sp. zn. 5Er/129/2012 o návrhu na zastavenie exekúcie **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Bardejov **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bardejov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu. Okrem toho sťažovateľka žiada finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľka podala 3. februára 2012 návrh na vykonanie exekúcie a súdny exekútor vydal 4. apríla 2012 upovedomenie o začatí exekúcie. Sťažovateľka podala odvolanie 27. júna 2012 proti uzneseniu, ktorým súd vyhovel námietkam povinného. Sťažovateľka podala 16. septembra 2013 návrh na zastavenie exekúcie. Súdny exekútor si v doplnení vyúčtovania trov exekúcie z 23. decembra 2013 uplatnil odmenu 18 000 eur. Dňa 17. februára 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k trovám exekúcie. Dňa 9. februára 2015 bol vyšším súdnym úradníkom vydaný pokyn na doručenie vyjadrenia sťažovateľa k trovám exekúcie súdnemu exekútorovi. Dňa 26. februára 2015 bola okresnému súdu doručená špecifikácia vyčíslených trov exekúcie súdnym exekútorom a 7. apríla 2015 jeho vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľa k trovám exekúcie.

3. Okresný súd zastavil uznesením z 21. mája 2018 exekučné konanie a priznal súdnemu exekútorovi nárok na náhradu trov 156,45 eur, proti ktorému podal 8. júna 2018 súdny exekútor sťažnosť. Sťažovateľka podala 2. januára 2021 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Dňa 16. januára 2021 bol spis predložený zákonnému sudcovi na rozhodnutie o sťažnosti. Dňa 20. januára 2021 bolo vydané uznesenie sudcom o sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom z 21. mája 2018. Uznesenie z 20. januára 2021 nadobudlo právoplatnosť 28. januára 2021.

III.

4. Sťažovateľka namieta opakovanú nečinnosť okresného súdu a zdôrazňuje, že predmet konania nie je právne či skutkovo zložitý, práve naopak, považuje ho za triviálny. Preto dĺžku konania skoro deväť rokov ku dňu podania ústavnej sťažnosti považuje za neprimeranú. Sťažovateľka dodáva, že svojím konaním k prietahom nijako neprispela, konanie nemarila, nezdržiavala a všetky povinnosti si riadne plnila.

5. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že poukázal na skutočnosť, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti bolo napadnuté konanie zastavené a uznesenie bolo napadnuté len v súvisiacom výroku o trovách exekúcie. Okresný súd zdôraznil, že aj v tejto veci bolo právoplatne rozhodnuté 28. januára 2021. Okresný súd takisto podotkol, že sťažovateľ po podanej sťažnosti na prietahy v konaní neposkytol okresnému súdu pred podaním ústavnej sťažnosti možnosť na nápravu, keďže nepočkal 30 dní na vybavenie jeho sťažnosti. Ďalej okresný súd namieta intenzitu tvrdeného zásahu do označených práv sťažovateľa, keďže netrpel právnou neistotou v otázke, či bude zaviazaný na zaplatenie nevyhnutných trov exekúcie, ale len v otázke ich výšky. Okresný súd je preto toho názoru, že nie sú splnené predpoklady pre vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa. Okresný súd dodal, že v napadnutom konaní nejde o jednoduché právne posúdenie a bolo potrebné sa vysporiadať s rozsiahlou právnou argumentáciou.

6. Sťažovateľka k vyjadreniu okresného súdu uviedla, že hoci exekúcia bola zastavená, niekoľko rokov je v právnej neistote kvôli výške jej záväzku voči exekútorovi z titulu náhrady trov konania a nejde o zanedbateľnú sumu, keďže exekútor sa domáha 18 000 eur. Je toho názoru, že exekučné konanie má byť rýchle a efektívne a k značnej nečinnosti dochádzalo už pri rozhodovaní o odvolaní proti rozhodnutiu o námietkach povinného. Sťažovateľka zdôraznila, že právna otázka náhrady trov exekúcie skončenej bez vymoženia čo i len časti pohľadávky nie je vôbec zložitá. Sťažovateľka

dodáva, že nie je povinná okresnému súdu pripomínať jeho povinnosti a hoci sa sťažnosť na prietahy v konaní v tomto prípade ukázala ako účinný prostriedok na vyvolanie aktivity súdu, nič to nemení na skutočnosti, že dlhodobou nečinnosťou okresného súdu došlo o neodstrániteľnému zásahu do základných práv.

IV.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam konania pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Rozhodovanie o náhrade trov v exekučnom konaní patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. Z napadnutého konania nevyplýva, že by okresný súd v konaní riešil zložité, skutkovo sporné otázky, a rovnako nemožno identifikovať právnu náročnosť sporu. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

9. Rozhodujúci bol postup okresného súdu v konaní, v ktorom sa vyskytli obdobia nečinnosti, keď nebol vykonaný žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu o náhrade trov. Len z chronologického prehľadu možno identifikovať obdobie nečinnosti približne šiestich rokov, v ktorých okresný súd nevykonal žiadne úkony, pričom už samotná dĺžka konania na okresnom súde vedie k záveru, že okresný súd v konaní nepostupoval efektívne. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní tak, aby bolo o náhrade trov exekučného konania čo najrýchlejšie rozhodnuté. Procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval efektívne k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa jej povinnosti nahradiť trovy exekúcie. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

10. Hoci okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie v máji 2018, sťažovateľka pocítovala dlhodobú právnu neistotu, keďže súdny exekútor sa domáhal zaplatacia trov exekúcie 18 000 eur, čo nemožno pokladať za zanedbateľnú sumu. Aj keď okresný súd po podaní sťažnosti na prietahy v konaní začal bezodkladne konať, nič to nemení na skutočnosti, že napadnuté konanie bolo poznačené obdobia nečinnosti a došlo k porušeniu sťažovateľkou uvedených práv. Ústavná sťažnosť bola podaná v čase, keď prietahy v konaní naďalej pretrvávali a sťažovateľka si v tomto čase nemohla byť istá, či okresný súd rozhodne a kedy. Podanie sťažnosti na prietahy v konaní a poskytnutie 30-dňovej lehoty nie je zákonnou podmienkou na podanie ústavnej sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. To, že okresný súd začal bezodkladne konať po podaní sťažnosti na prietahy v konaní, ústavný súd zohľadnil pri výške finančného zadosťučinenia.

11. Z napadnutého konania žiadnym spôsobom nevyplýva či už skutková alebo právna náročnosť rozhodovania. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen

vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie, ktoré sa nevyznačovalo či skutkovou alebo právnou náročnosťou, správanie sťažovateľky a postup súdu, ústavný súd sťažovateľke priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy finančné zadosťučinenie 500 eur.

V.

12. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti, vyjadrenie 3 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, k tejto sume treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 115,22 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu